

مدیریت از منظر قرآن و

مکاتب مدیریتی

نویسنده:

حسن صادقی

سرشناسه : صادقی، حسن، ۱۳۵۷ -
 عنوان و نام : مدیریت از منظر قرآن و مکاتب مدیریتی
 پدیدآور
 مشخصات نشر : تهران: یاد عارف، ۱۳۹۴.
 مشخصات : ۱۰۸ ص.
 ظاهری
 شابک : 978-964-7667-82-1
 وضعیت فهرست : فبیای مختصر
 نویسی
 یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل
 دسترسی است
 یادداشت : کتابنامه.
 شماره : ۳۸۶۸۳۵۴
 کتابشناسی ملی

عنوان: مدیریت از منظر قرآن و مکاتب مدیریتی

مؤلف: حسن صادقی

ناشر: انتشارات یاد عارف

سال چاپ: اول تابستان ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۶۷-۸۲-۱

تلفن مرکز پخش: تهران ۰۵۰۷۳-۶۶۴۰۱۸۷۸-۶۶۴۰ همراه ۰۹۱۲۴۳۴۲۷۴۱

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۹
بخش اول: مدیریت از منظر قرآن	
۱- مدیریت دانش.....	۱۴
۲- برخورد با متخلفان.....	۱۶
۳- تفویض مسئولیت.....	۱۷
۴- فرهنگ سازمانی.....	۱۸
۵- توجه به کارکنان.....	۲۲
۶- ارتقا بر اساس شایستگی و لیاقت.....	۲۴
۷- برنامه ریزی.....	۲۵
۸- مدیریت بحران.....	۲۷
۹- ارزیابی عملکرد.....	۲۹
۱۰- پیگیری کارها.....	۳۰
۱۱- تناسب شغل و شاغل.....	۳۱
۱۲- شایسته سالاری.....	۳۲
۱۳- نظارت.....	۳۴
۱۴- قاطعیت.....	۳۵
۱۵- تشویق.....	۳۷
۱۶- تنبیه.....	۴۱
۱۷- ارزش و تلاش سازمانی.....	۴۳
۱۸- مدیریت منابع انسانی.....	۴۵

- ۱۹- مدیریت دشمنی ۴۶
- ۲۰- مدیریت نیکی ۴۹
- ۲۱- شرح صدر ۵۱
- ۲۲- خستگی ناپذیری ۵۲
- ۲۳- پرهیز از ریاست طلبی ۵۴
- ۲۴- علم و آگاهی ۵۶
- ۲۵- مصمم بودن ۵۹
- ۲۶- پیشگامی در کارها ۶۰
- ۲۷- مدیریت مشورت ۶۱
- ۲۸- درک ناراحتی و مشکلات زیردستان ۶۳
- ۲۹- انتخاب معاونان شایسته ۶۵
- ۳۰- دادن آزادی بیان ۶۷
- ۳۱- مدیریت عدالت ۶۸
- ۳۲- مدیریت عملکرد کارکنان ۷۱
- ۳۳- مدیریت قدرت ۷۲
- ۳۴- روحیه انتقاد پذیری ۷۵
- ۳۵- کمال گرایی (مثبت ، منفی) ۷۷
- ۳۶- ترکیب کار و زندگی ۷۹
- ۳۷- راست گویی (صداقت) ۸۰
- ۳۸- نظم کاری ۸۲
- ۳۹- مدیریت اخلاقی ۸۳
- ۴۰- تفکر و اندیشه ۸۴
- ۴۱- حفظ و نگهداری منابع ۸۶

۴۲- برهیز از خود ستایی ۸۸

بخش دوم: مکاتب مدیریتی

تعاریف مدیریت ۹۲

کارکردهای مدیریت ۹۲

مکاتب مدیریتی ۱- مکتب مدیریت علمی ۹۳

۲- مکتب مدیریت اداری ۹۴

۳- مکتب مدیریت بوروکراسی ۹۵

۴- مکتب مدیریت روابط انسانی ۹۶

۵- نظریه های رفتاری ۹۷

نظریه سلسله مراتب نیازها ۹۷

نظریه Y و X ۹۸

نظریه بهداشت ، انگیزش ۹۹

تئوری نیازهای سه گانه ۱۰۰

تئوری تعیین هدف ۱۰۰

نظریه برابری ۱۰۱

نظریه انتظار ۱۰۲

۶- نظریه سیستم ها ۱۰۲

۷- نظریه مدیریت اقتضایی ۱۰۳

منابع ۱۰۵

پیش گفتار

مدیران برای اداره سازمانهای خود باید از اصول و قوانینی پیروی کنند. و این اصول را سرلوحه کار خود قرار دهند. که بر این اساس و به مرور زمان مکاتب مدیریتی گوناگونی شکل گرفته که هر کدام مدیریت را از دید خاصی مورد توجه قرار داده اند. گروهی مدیریت را هنر کار گرفتن از دیگران، عده ای مدیریت را بسیج نیروها برای رسیدن به هدف، مکتبی نیروهای انسانی را به عنوان ابزار و وسیله کار، مکتبی توجه خاصی به رعایت قانون و مقررات اداری و گروهی دیگر به مدیریت از منظر توجه به کل مجموعه سازمانی نگریسته اند.

اما مکتب قرآن، انسان را به عنوان اشرف مخلوقات و موجودی دارای فهم و کمال معرفی کرده و او را به زندگی اجتماعی رهنمون ساخته است. خداوند تبارک و تعالی برای انسانهای خوب صفات و خصوصیات زیادی را بیان کرده، که از آن جمله می توان به عدالت، اخلاق نیکو، تفکر، نیکی کردن، علم و دانش، وفای به عهد، پرهیز از خود ستایی، گذشت و ... اشاره نمود. و همچنین در داستانهای پیامبران نکات اخلاقی و مدیریتی زیادی را برای ما بازگو کرده است که می توان از آنها در جهت مدیریت صحیح، چه در سطح کلان سازمانها و چه در زندگی خصوصی بهره برد.

در این اثر سعی شده است علاوه بر آیات قرآنی که در رابطه با اصول مدیریتی هستند، از احادیث و روایات و نظریه ها و اصول مکاتب مدیریتی هم استفاده شود. و در پایان هر مطلب ارتباط آن با مدیریت بیان گردیده است. کتاب حاضر شامل دو بخش می باشد که بخش اول مدیریت را از منظر قرآن کریم مورد بررسی قرار می دهد و در بخش دوم نگاهی اجمالی به مدیریت و مکاتب مدیریتی دارد.

در اینجا ذکر این نکته لازم است که اگر مدیران، کلام خدا را سرلوحه کار خود قرار دهند، و اصول و مفاهیم آن را با دل و جان بپذیرا شوند. مطمئناً در اداره کردن

زندگی شخصی و سازمان خود، دچار مشکل نخواهند شد زیرا آنان دارای برنامه ای مدون و محکم هستند که از جانب خداوند بزرگ نازل شده است، برنامه ای با ظرافت خاص که برای سعادت انسانها و رسیدن به قرب الهی بر رسول گرامی ما حضرت محمد(ص) نازل گردیده است. و در پایان به یک آیه و یک غزل از حافظ اشاره می کنم.

وَ قُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّ اَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّ اجْعَلْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا (اسراء، ۸۰)

و بگو: «پروردگارا! مرا (در هر کار ،) صادقانه وارد کن ، و صادقانه خارج ساز! و از سوی خود ، حجتی یاری کننده برایم قرار ده»

باغبان گر پنج روزی صحبت گل بایدش

بر جفای خار هجران صبر ببلب بایدش

ای دل اندر بند زلفش از پیشانی منال

مرغ زیرک چون به دام افتد تحمل بایدش

رند عالم سوز را با مصلحت بینی چه کار

کار ملک است آن که تدبیر و تامل بایدش

تکیه بر تقوا و دانش در طریقت کافریست

راهرو گر صد هنر دارد توکل بایدش

حافظ در این غزل به چند مورد مهم اشاره کرده است که می تواند راهگشای انسانها به خصوص مدیران باشد. از جمله: صحبت (ارتباط)، صبر در برابر ناراحتی ها، مصلحت، تدبیر و تأمل، تقوا، دانش، هنر و... ولی کامل کننده همه آنها را توکل ذکر نموده است که این اشاره به آیه ی ۴ سوره ی طلاق دارد که می فرماید: «مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ و...» (کسی که توکل کند بر خداوند پس او را کافی است و..)

امید است که همه ما رهروان راستین قرآن، پیامبران و ائمه معصومین باشیم و از دستورات و راهنمایی های آنان هم در زندگی شخصی و هم بحث مدیریت استفاده نماییم

حسن صادقی

۱۳۹۴